

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
«Менеджмент, публічне управління та HR-технології»
прот. № 1 від 18.09.2023 р.

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

СИЛАБУС

2023 / 2024 навчальний рік

Галузь знань	- 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	- 073 "Менеджмент"
Освітня програма	- Менеджмент організацій і адміністрування
Рівень вищої освіти	- другий (магістр)
Кількість кредитів ЄКТС	- 3,5

Спікер курсу - Крихтіна Юлія Олександрівна (д-р наук з держ.упр, професор)

Контакти: 38 (057) 730-10-46, e-mail: kryhtina@kart.edu.ua

м. Харків, пл. Фейербаха, 7, ауд. 3.406

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Веб сторінка курсу: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=9675> (денна)

<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=9676> (заочна)

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Час та аудиторія проведення занять: відповідно до розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/faculty>

Фінансовий менеджмент вирішує задачу оптимального використання всіх

ресурсів підприємства задля досягнення максимального фінансового результату.

Що є кращим результатом для підприємства?

Для фінансового менеджменту минулого – максимізація прибутку.

Для сучасного фінансового менеджменту – максимізація вартості бізнесу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління фінансами підприємств, практичних навичок їх застосування у різних напрямках фінансової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни – вивчити теоретичні основи фінансово-інвестиційної діяльності, а також методи та прийоми ефективного управління фінансами підприємства. Сформувати цілісну систему знань про фінансові відносини у господарському процесі, фінансовий (інвестиційний) механізм та технології управління фінансовою діяльністю господарюючого суб'єкта як невід'ємної складової фінансового ринку країни.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: фінансово-економічні відносини, що виникають у процесі управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, капіталом підприємств.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Ціннісно-смыслову компетентність (здатність демонструвати ґрунтовні знання щодо сутності фінансового менеджменту і пов'язаних з ним понять);

2. Навчально-пізнавальну компетентність (здатність розуміти основи формування фінансової стратегії підприємства та її основних складових відповідно до тенденцій зміни оточуючого середовища);

3. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, та прогнозування розвитку підприємства за допомогою сучасних інформаційних технологій);

4. Комунікативну компетентність (здатність виокремлення факторів, які регулюють сукупну вартісну оцінку капіталу підприємства та окремих його елементів, що приймають участь у відтворювальному процесі., використовуючи новітні інформаційні технології);

5. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до вирішення задач, що потребують вирішення).

Професійні компетентності

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо вас цікавить питання фінансового менеджменту, ви хочете дізнатися яким чином здійснюється фінансове забезпечення підприємницької діяльності, хочете вміти аналізувати та планувати надходження та витрати за напрямками діяльності підприємства, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Курс «Фінансовий менеджмент», який вивчається з лютого по червень дає студентам глибоке розуміння щодо управління активами та пасивами, витратами та доходами підприємства, дозволяє виявляти особливості фінансового управління окремими елементами суб'єкта господарювання.

Курс складається з однієї лекції та одного практичного заняття кожного тижня (денна форма) та 8 лекцій та 8 практичних занять (заочна форма). Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Результатом навчання є вміння застосовувати концепції, методи та інструменти фінансового менеджменту для результативного та ефективного управління організацією.

Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та виконанні індивідуальних практичних завдань, що охоплюють декілька найбільш важливих тем.

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів, які дозволять встановлювати зв'язки між елементами системи управління організації, зокрема, між системою фінансового менеджменту та іншими компонентами системи управління. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua/faculty/fakultet-ekon>), навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «Портал дистанційного навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії.

Теми курсу. Для денної форми навчання

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
21	2	Лекц.№1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємств	2	ПР-1 Формування показників та складання фінансової звітності. Баланс.
22	2	Лекц.№2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств	2	
23	2	Лекц.№3. Фінансова стратегія підприємства	2	ПР-2 Формування показників та складання фінансової звітності. Баланс.
24	2	Лекц.№4. Управління активами підприємства	2	

25	2	Лекц.№5. Управління активами підприємства	2	ПР-3 Формування показників та складання фінансової звітності. Звіт про фінансові результати
26	2	Лекц.№6. Управління капіталом підприємства.	2	
27	2	Лекц.№7. Управління капіталом підприємства	2	ПР-4 Формування показників та складання фінансової звітності. Звіт про фінансові результати
28	2	Лекц.№8. Управління капіталом підприємства	2	
29		Модульний контроль знань		
30	2	Лекц.№9. Основи управління інвестиціями підприємств	2	ПР-5 Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства
31	2	Лекц.№10. Основи управління інвестиціями підприємств	2	
32	2	Лекц.№11. Управління грошовими потоками підприємств	2	ПР-6 Оцінка фінансової стійкості підприємства та ділової активності
33	2	Лекц.№12 Управління грошовими потоками підприємств	2	
34	2	Лекц.№13. Управління фінансовими ризиками підприємств	2	ПР-7 Оцінка рівня фінансових ризиків підприємства
35	2	Лекц.№14. Основи антикризового фінансового управління підприємствами	2	
36	2	Лекц.№15. Основи антикризового фінансового управління підприємствами	1	ПР-8 Діагностика фінансової кризи підприємства
37		Модульний контроль знань		
		Екзамен		

Теми курсу. Для заочної форми навчання

КІЛЬКІСТЬ	Тема лекції	КІЛЬКІСТЬ	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
2	Лекц.№1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємств. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств	2	ПР-1 Формування показників та складання фінансової звітності.
2	Лекц.№2. Фінансова стратегія підприємства. Управління активами підприємства.	2	ПР-2 Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства
2	Лекц.№3. Управління капіталом підприємства	2	ПР-3 Леверидж. Ефект фінансового важеля. Аналіз безбитковості підприємства
2	Лекц.№4. Основи управління інвестиціями підприємств. Управління грошовими потоками підприємств.	2	ПР-4 Показники і методи аналізу грошових потоків підприємства. Оцінка рівня фінансових ризиків підприємства.
2	Лекц.№5. Управління фінансовими ризиками підприємств. Основи антикризового фінансового управління підприємствами.	2	ПР-5 Діагностика фінансової кризи підприємства
	Екзамен		

В якості індивідуальних завдань передбачено виконання студентами розрахункової роботи за індивідуальними завданнями, що охоплює декілька найбільш важливих тем.

Розділи	Відсоток обсягу РР
1. Теоретична частина (за варіантами).	20%
2. Розрахункова частина. Розрахунок (за критерієм ліквідності) основних фінансових характеристик підприємства (за варіантами).	30%
3. Аналітична частина. Аналіз основних фінансових показників підприємства (за варіантами).	30%
4. Оформлення РР згідно з вимогами студентської навчальної звітності та наукових робіт.	10%

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5,4,3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

При оцінюванні результатів навчання слід керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	<u>Відмінно</u> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Принцип формування оцінки за модуль за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульне тестування Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали)	Сума балів за модуль
≤ 60	≤ 40	≤ 100
Поточний контроль:		
Відвідування занять		≤ 5
Ступень залученості Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання застосування системного підходу щодо фінансового менеджменту. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості		≤ 10
Стисла презентація виконаного завдання		≤ 5
Виконання індивідуального завдання (PP)		≤ 30
Захист індивідуального завдання		≤ 10
Підсумок		≤ 60

До перелічених складових модульної оцінки можуть нараховуватися додаткові бали за участь студента у науковій роботі, підготовці публікацій, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо. Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача, але у сумі не більш 60 балів за поточний контроль разом з переліченими складовими модульної оцінки. Обґрунтованість нарахування студенту додаткових балів розглядається на засіданні кафедри та оформлюється відповідним протоколом. Отримана таким чином сума балів поточного контролю доводиться до відома студентів перед проведенням модульного контролю. Відповідна оцінка поточного контролю проставляється у заліково-екзаменаційну відомість.

Екзамен:

- Студент складає екзамен за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Оцінки екзамену визначається, як середньоарифметична оцінок двох модулів відповідного семестру.
- Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на екзамені, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Команда викладачів:

Крихтіна Юлія Олександрівна – професор кафедри менеджменту, публічного управління та HR-технологій УкрДУЗТ.

Кандидат економічних наук з 2009 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д.64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04-економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), тема дисертації «Розробка економічного механізму ефективності ресурсозбереження на підприємствах транспорту (методичний підхід)», номер диплома ДК 055073.

Доктор наук з державного управління з 2022 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д64.707.03 при Національному університеті цивільного захисту України за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління, тема дисертації «Механізми формування та реалізації державної політики розвитку транспортної галузі України», номер диплома ДД012932.

Напрямок наукової діяльності: управління фінансово-економічними ризиками транспортних підприємств при здійсненні логістичної та зовнішньоекономічної діяльності; економічні аспекти публічного управління та врядування; державна політика розвитку транспортної галузі України.

Загальний стаж науково-педагогічної роботи 27 років.

Автор понад 110 наукових праць та навчально-методичних розробок.

Член галузевої експертної ради (ГЕР) галузі 28 «Публічне управління та адміністрування» НАЗЯВО.

Програмні результати навчання

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);

ПРН14. Планувати і проводити прикладні дослідження, демонструвати результати наукових робіт та готувати їх до оприлюднення.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>,

зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;
- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;
- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;
- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;
- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;
- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;
- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;
- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;
- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;
- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;
- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;
- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з

обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=9675> (денна)
<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=9676> (заочна)